

South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC)

سازمان اتحادیه همکاری های منطقه‌ای جنوب آسیا (سارک)

ببوسته به گذشته در مسایل اقتصادی

آقای داکتر اشرف غنی به کدمندو کشور نیپال جهت اشتراک در کنفرانس سازمان اتحادیه همکاری های منطقه‌ای جنوب آسیا که مختصر بنام سارک مسمی شده اشتراک کرد. با اشتراک رئیس جمهور در این کنفرانس فرصت مناسب شد که راجع به این سازمان معلومات ذیل ارائه گردد.

مفکوره یک سازمان اتحادیه همکاری منطقه‌ای که هدف اصلی آن همکاری های اقتصادی و سیاسی کشور های جنوب آسیا است که در سال 1980 به میان آمد و اولین جلسه آن بتاريخ 8 دسمبر 1985 به شهر داکه دایر گردید و این سازمان توسط کشور های بنگله دیش، بوتان، هندوستان، مالدیو، نیپال، پاکستان و سری لنکه پایه گذاری گردید و از آن تاریخ به بعد این سازمان توسعه یافت و کشور افغانستان به حیث عضو دائمی و چند کشور دیگر به حیث کشور ناظر در این سازمان راه یافتند. افغانستان در سال 2005 پیشنهاد عضویت این سازمان را نمود ابتدا در مورد عضویت افغانستان کشور های عضو سازمان سارک جرو بحث ها و مذاکرات را براه انداختند و کشورهای عضو به این نظر بودند که سازمان سارک محض برای کشورهای است که شامل منطقه آسیای جنوبی است و افغانستان از نگاه جغرافیایی متعلق به منطقه کشورهای جنوب آسیا نیست بلکه از نگاه موقعیت تعلق به آسیای مرکزی میگیرد بعد از بحث و مشاجره در مورد عضویت افغانستان در این سازمان رای گیری بعمل آمد و بالاخره افغانستان را با تعلق به حیث عضو هشتم در اپریل 2007 شامل کردند. مرکز این سازمان در شهر کدمندو کشور نیپال قرار دارد و از نگاه اقتصادی سازمان سارک بعد از امریکاه و چین بزرگترین قوه اقتصادی جهان است و کشورهای عضو سارک از نگاه مساحت 3% جهان و 21% نفوس دنیا در کشورهای عضو سارک و قسمت اعظم نفوس را کشور هند 70% تشکیل میدهد جالب اینجاست که هفت کشور عضو با هند هم سرحد ولی یا یکدیگر سرحد مشترک ندارند و در سال های بین 2005 الی 2010 انکشاف اقتصادی این کشورها بطور مجموع از نگاه تولید ملی 8,8 فیصد رشد اقتصادی داشت ولی بعد از سال 2011 فیصدی انکشاف اقتصادی نزول و به 6,5% رسید و آن هم به سببی که هند به رکود اقتصادی موجه شد و هند 80 فیصد اقتصاد کشور های عضو سارک را تشکیل میدهد. سارک با دیگر موسسات بین المللی و نهاد های کمک کننده همکاری گسترده دارد و کشورهای امریکاه (2005) جاپان (2005) (کوریای جنوبی) (2005) و اتحادیه اروپا از (سال 2006) کشور جمهوری اسلامی ایران (2008) به عنوان ناظر در این سازمان حضور دارند.

اهداف سارک بیشتر اقتصادی و اجتماعی است که برای ارتقای تامین مصالح اجتماعی مردم در منطقه جنوب آسیا و افزایش کیفیت زندگی آنها فعالیت دارد در بخش اقتصاد سرعت بخشیدن به رشد اقتصادی با استفاد از امکانات بدست داشته کشور های عضو و تسریح در برنامه های اجتماعی توسعه زراعت و تامین فرصت زندگی برای تمامی مردم است که بعد از دست آوردها در بخش اقتصادی و اجتماعی هدف بعدی سازمان سارک یک هم آهنگی سیاسی کشور های عضو است مانند مودل اتحادیه اروپا که اول همبندی اقتصادی بین کشورهای عضو (بازار مشترک اروپا) راه اندازی شد که به موفقیت انجامید و هدف بعدی یک اتحاد سیاسی را بوجود آورد. که بنام اتحادیه اروپا مسمی شده است.

سازمانسارک تقویت و همکاری را با کشور های در حال توسعه ارتقا بخشیده و با سازمان ها و نهادهای بین المللی و منطقوی که دارای اهداف و مقاصد مشابه هستند همکاری دارد. به اساس این اهداف موافقت نامه سفتا که توافقیهای درباره تشکیل یک منطقه آزاد تجارتي بعمل آمد که قرار بود کارهای مقدماتی آن تا سال 2001 تمام شود و موافقت نامه تجارت آزاد جنوب آسیا (سفتا) * 1 جنبه عملی و اجرائی بخود بگیرد. که متاسفانه تاحال چنین بازار مشترک در حوزه سارک شکل نگرفت و این موافقه نامه در روی کاغذ باقی ماند و نظر به اختلافات سیاسی که بین هند و پاکستان وجود دارد و اجرای این برنامه موانع ایجاد شد کشورهای عضو در چوکات وزارت خارجه یک کمیته کاری را در راستای وظایف خود تشکیل میدهند هر کمیته دارای دو الی هفت کشور عضو است و مزید بر آن سارک با ایجاد یازده کمیته فنی تلاش ورزیده که زمینه های همکاری را در بخش های مختلف همکاری های منطقه ای با هدف توسعه اقتصادی و اجتماعی شناسایی کند و برنامه ریزی برای توسعه و انکشاف این بخش ها را عملی سازد. این بخش ها عبارتند از: کشاورزی و جنگلداری، آموزش پرورش، صحت، رفاه کوکان، محیط زیست

هوا شناسی توسعه دهات و قصبات، جهان گردی، حمل و نقل، علم و فناوری، مخابرات و اطلاعات و توسعه زنان کشور است.

سازمان سارک بارها اعلام کرده که افغانستان را در زمینه تولید انرژی و بهبود وضعیت حمل و نقل کمک میکند که این وعده ها تاحال عملی نشده و مزید بر آن پاکستان هند را نمی گزارد که اموال خود را از طریق کشورش به افغانستان وارد کند و همچنان وسایل ترانسپورتي افغانستان نمی تواند که از طریق پاکستان به بندر هند برسد که این عمل پاکستان مخالف روحیه موافقه سارک و همکاری های کشور های عضو را ضعیف گردانیده است.

به اساس راپور بی بی سی که بتاريخ 25 نمبر 2014 منتشر شد افغانستان تا حال نتوانسته که از فرصت های که سازمان ایکو و سارک فراهم نموده استفاده درست نماید افغانستان که به حیث یک پل ارتباطی میان آسیای میانه و آسیای جنوبی است ولی این کشور موفق به کارهای که در سطح ملی انجام میدادند تا کنون انجام نداده است و افغانستان فاقد راه آهن و فرود گاه های مجهز و مدرن است که از آن به حیث دهلیز های ارتباطی استفاده شود هنوز در افغانستان توسعه نیافته و جاده های که ظرفیت انتقال محموله های بزرگ اموال التجاره را از آسیای میانه داشته باشد ایجاد نگردیده و امنیت در افغانستان تامین نیست که پایپ لاین گاز و برق از این کشور عبور کند افغانستان تلاش کرده تا از فرصت های که سازمان اگو برای اعضای کشور های عضو فراهم نموده مستفید گردد ولی نسبت نبود یک سیاست خارجی مدون و فعال در این سالها نتوانسته است از این فرصت ها استفاده لازم را بنماید. در سیزده سال گذشته تنها سه پروژه جدید از سوی افغانستان به ایکو پیشنهاد شد که این پروژه ها روی کاغذ باقی ماند و پی گیری لازم از سوی نهاد های این کشور برای تامین بودجه مالی ارائه نشد.

پروژه های اقتصادی که برای افغانستان در نظر گرفته شده بود بخشی از نا کارائی این سازمان ها در افغانستان بوده و مزید بر آن افغانستان به عنوان یک عضو تاثیر گذار در این سازمان ها شناخته نشده است گرچه وزارت خارجه افغانستان سعی دارد که پروژه های روی کاغذ را یک موفقیت بشمار آورد بطور مثال حضور کشور افغانستان را در این سازمان ها یک دست آورد میداند و سخنگوی وزرات خارجه توضیح نمود که در 13 گذشته افغانستان از نگاه سیاسی وجود نداشت و اکنون در راس پروژه های منطقوی قرار گرفته که این نماینگر پیشرفت است و پروژه های بزرگ اقتصادی گرچه زمان گیرولی در حال تطبیق شدن است مثال خط لوله انتقال گاز (پروژه تاپی) که از ترکمنستان به کشور های پاکستان و هند منتقل میکند و پروژه کاسا یک هزار که قرار است برق از کشور های آسیای میانه به پاکستان صادر شود و پروژه راه آهن - طرح راه لاجورد- که افغانستان را از طریق آسیای میانه به کشور های اروپا ئی وصل میکند.